

fit, ante sacramentalem confessionem Eucharistiam sumere etiam videatur sibi esse contritus, nisi aliqua necessitate urgeat sacerdos celebrare cogatur.

Quid debet procurare utram humilitatem, considerando cum Centurione, quam indignus sit, ut filius Dei intret in corpus & domum suam.

Quid debet cogitare ad habere vestem nuptialem, id est charitatem, nempe an Christum vere, & ex corde diligat, sine tali enim dilectione Christus non recipitur dignus in communione.

Num. 58. Quae corporis preparatio est adhibenda? Resp. duplex, altera ut jejuni communicemus, altera ut matrimonio conjuncti aliquot dies ad concubitu uxorum abstinant.

Num. 6. Quis instituit ut fideles jejuni communiceint? Resp. Cat. ait Apostolos instituisse.

Num. 58. De quo jejunio intelligitur? Resp. de jejunio non Ecclesiae, sed naturae.

Ibidem. Quid est jejunium naturae? Resp. ut nihil omnino quod comederit, vel biberit.

A quo tempore? Resp. saltem a dimidia antecedentis diei nocte, usque ad punctum sacrae communionis.

Consentientia ab actu matrimoniali est de precepto, si cur est jejunium? Resp. non est preceptum, sed Catech. ait, postulat tanti sacramenti dignitas, ut abstineant: vade non est preceptum, sed consilium ob reverentiam sacramenti.

De frequenti usu Eucharistiae. Num. 5.

Num. 60. Fideles debentne frequenter accedere ad Eucharistiam? Resp. ait Catech. ita facere debent.

Ibidem. Posse determinari an singulis mensibus vel hebdomadis vel diebus sit accipiendum? Resp. omnibus non potest dari certa regula quoad tempus, quia non omnes aequaliter sunt preparari.

Ibidem. In generali potest aliquid determinari? Resp. Cat. ait: Certa omnibus regula praefixi non potest: Veruntamen illa est S. August. norma certissima: Sic vive ut quotidie possis sumere.

Ibidem. Quid vult dicere hoc? Resp. vult dicere duo: vult est quod si homo esset preparatus ad quotidie sumendum, deberet quotidie sumere: alterum est quod fideles debent

studere, ut se preparent etiam, si fieri potest, ad quotidie sumendum.

Parochi debent hortari ad frequentem usum Eucharistiae? Resp. ait Catech. ita facere debent.

Quomodo probat Cat. hunc usum debere esse frequentem? Resp. primò ratione: secundò autoritate: tertio Ecclesiae primitivae consuetudine.

Quomodo probat ratio? Resp. sic. Primò ex parte animae nostrae, quae eget hoc cibo, ideo ait: Quomodo modum corpori in singulis dies alimentum subministrare necessarium est: ita etiam quotidie hoc sacramento alenda & nutrienda animae cura non est abjicienda: neque enim minus spirituali cibo animam, quam naturali corpus indigere perspicuum est. Et hoc coheratur per figuram Mannae, cum singulis diebus corporis vires manna reficere opereretur: secusò probat ex parte istius cibi, eum enim ab illo, ut dictum est, infinita bona, & fructus proficiuntur, fideles estimare debent se plurimum damni fecisse, si aliquandiu hoc saluberrimo usu carerint.

Quomodo probat autoritate? Resp. quia ait, omnes Patres, qui de hoc scripserunt, conveniunt in hac sententiam: Quotidie peccas, quotidie sume.

Quomodo probat consuetudine primitivae Ecclesiae? Resp. quia ex Actis Apostolorum habetur, quot fideles quotidie communicabant, cum quotidie ad illius usum parati essent. Et haec consuetudo aliquando fuit renovata, & conservata: Sed postea refrigerante charitate Fabianus Pontifex praecipit, ut ter quotannis fideles communicarent, nempe Natali Domini, Resurrectionis, & Pentecostae: Sed adhuc magis deficiente charitate, praecipitum est, ut saltem semel in anno quilibet Eucharistiam suscipiat.

De hoc precepto dicitur aliquid C. T. Resp. dicit sic: Si quis negaverit omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis Paschae ad communicandum juxta praecipitum Sanctae Matris Ecclesiae, anathema sit.

*Ibidem.**Num. 61.**Num. 60.**D' sac. in**g. n.**Num. 31.**Num. 60.**Art. 2.**C. R.**Num. 61.**Sess. 13. c. 9.*

& perfecta doctrina & instructio. Post Evangelium cantatur Symbolum, in quo populus confitetur si scem, quia post instructionem debet sequi confessio: Cantatur autem in festis, de quibus fit aliqua mentio in symbolo, sicut in festis Christi, & B. Virginis, & Apostolorum, qui hanc fidem fundaverunt: & aliis hujusmodi.

37.9.82.

Quare ista duæ partes, scilicet *preparatio*, & *instructio*, dicuntur Missa Catechamenorum: Resp. quia Catechumenis licebat interire tantum illis.

Quare post Epistolam fertur liber Evangeliorum ad aliud cornu Altaris: Resp. ad significandum legem trans ferri à Synagoga ad Ecclesiam.

De Oblatione. Num. 4.

D. T. 3. p. 9. Q. Væ pars pertinet ad oblationem? Resp. ab Offeritorio usque ad Præfationem.

83. art. 4. *ibidem.*

Cujus rei fit oblatio? Resp. materiæ Eucharistiæ, id est, panis & vini.

ibidem.

Quid fit circa hanc Oblationem? Respondeo, primum per Offeritorium cantatum à Choro ostenditur lætitia populi offerentis: secundò Sacerdos orat, & invitat ad orandum, ut oblatio Deo sit grata: tertio offert materiam Eucharistiæ.

Quare sunt ista? Resp. quia lætitia, & oratio, seu devotio offerentium, oblationem valde commendant, & Deo acceptabilem reddunt.

De Consecratione. Num. 5.

ibidem. Q. Væ pars pertinet ad Consecrationem? Resp. à præfatione usque ad Orationem Dominicalem.

ibidem.

Quid fit in hac parte? Resp. primum excitatur populus ad devotionem in præfatione: post Prælationem populus laudat divinitatem Christi, dicendo: *Sanctus*, & humanitatem, dicendo: *Benedictus, qui venit*, &c.

De prima parte Canonis. Num. 6.

Quid fit in Canone? Resp. Sacerdos primum commemorat pro quibus hoc sacrificium offert: secundò commemorat Sanctos, quorum patrocinium imploret: tertio petit, ut oblatio sit illis, pro quibus offertur, salutari: deinde accedit ad consecrationem.

Quomodo Sacerdos peragit consecrationem? Respondo, primum petit consecrationis effectum, cum dicit: *Quam*

oblationem, &c. secundò consecrationem peragit per verba Salvatoris, cum dicit, *Qui prælit*: tertio exultat præfationem per obedientiam ad mandatum Christi, cum dicit, *Vale & memores*: quartò petit hoc sacrificium peractum esse Deo acceptum, cum dicit: *Supra qua propitius*: quartò petit hujus sacrificii, & sacramenti effectum: primum quidem quantum ad ipsos sumentes, cum dicit, *Supplices te rogamus*, secundò quantum ad mortuos, cum dicit: *Memento*, &c. tertio quantum ad offerentes, cum dicit: *Nobis quoque peccatoribus*, &c.

De communione, seu percæptione Sacramenti.

Num. 7.

Q. Væ pars pertinet ad communionem? Resp. ab oratione Dominicali usque ad summptionem Sacramenti. *ibidem.*

Quid fit in hac parte? Resp. primum preparatur populus ad Communionem oratione tum publica, quæ est oratio Dominicali, in qua petitur panem quotidianum nobis dari: tum privata, quam specialiter Sacerdos pro populo offert, cum dicit: *Libera nos*. Secundò preparatur populus per pacem quæ datur dicendo: *Agnus Dei*, quod fit, quia hoc sacramentum est unitatis, & pacis. In Missis autem defunctorum non datur pax, quia sacrificium offertur non pro pace presentis, sed pro requie sempiterna: tertio fit communio primum percipientem Sacerdote, postmodum aliis dante. *ibidem.*

De gratiarum actione. Num. 8.

Q. Væ pars pertinet ad gratiarum actionem? Resp. post communionem, usque ad finem. *D. T. ibid.*

Quid fit in ea? Resp. primum populus exultat pro summptione mysticæ, & exultationem significat per cantum qui dicitur, *Postcommunio*: secundò Sacerdos per orationem gratias agit, ad imitationem Christi, qui post Cenam Hymnum dixit: tertio dat benedictionem dimittendo populum, ut imitetur Christum, qui in Ascensione relicturus Apostolos benedixit illis. Demùm dicit Evangelium, *In principio*: ut ostendat Christum esse Alpha, & Omega, primum, & novissimum, principium, & finem omnium.

De ritibus, ac caeremoniis Missæ. Cap. V.

Ritus ac caeremonie pertinent ad Missam: Resp. pertinent, & ex Apostolica traditione acceptæ sunt. *de 1. c. 5. & 7.*

bum, institutum, & oblatum à Christo, significat causam efficientem, id est, Christum instituentem, & offerentem per manus sacerdotis. Concessum enim ait, Christum per manus sacerdotis hoc sacrificium offerre. Demum illa verba in honorem Dei, & salutem totius mundi, expriment causam finalem: ob dicta enim sacrificium hoc est institutum.

De nomine, & definitione sacrificii. Cap. II.

1. 2. 9. 85.
a. 3. ad 3.

Quid significat hoc nomen sacrificium? Resp. ait D. Thom. significat sacrum facio, id est, factio rem factam.

Quæ differentia est inter sacrum & sanctum? Resp. ex communi vni loquendo talis est. Sacrum dicitur illud quod est Deo sacratum, seu ad dandum Deo cultum, vel honorem destinatum, & sic vasa, vestes, loca, & persone ad cultum Dei de se in se, dicuntur sacra. Sanctum vero dicitur illud, quod à Deo aliquam recipit qualitatem sanctificantem: & sic res que habent aliquam qualitatem, vel virtutem sanctificantem, dicuntur sancte, & sic sanctum recipit à Deo. Sacrum vero quasi aliqd ad Deum refert, & virtutum autem pro eodē, sacrum & sanctum accipi solent.

C. T. iii.

Quid est facere sacrum? Resp. est facere, vt aliqd sit destinatum ad cultum, & honorem Deo exhibendum per hoc, quod aliqd sit circa ipsum.

De definitione sacrificii. Num. 1.

Ex D. T. 1.

2. 9. 102.

art. 3. q. 1.

2. 9. 85.

Ex C. T.

ibidem.

Quomodo potest definiti sacrificium? Resp. sic. Sacrifacium est dignæ rei oblatio facta ab homine Deo, ea ratione vt supremum illius dominium cum maxima sui humiliatione recognoscatur. Et hæc definitio exprimitur quatuor equalis sacrificii.

C. R. n. 75.

Qua ratione quatuor equalis exprimuntur? Resp. illud verbum digna rei, dicit materiam, res enim que offertur est materia, dignum vero est quas materiam debet esse tali rei: offerre enim rem indignam, vel non dignam, est materiam non aptam sacrificio adhibere. Illa dictio, ab homine, significat causam efficientem. Forma vero exprimitur tribus vocibus; prima est oblatio, in qua, ait Catech. potissima ratio sacrificii posita est: secunda est humiliatio sui maximæ: tertia est intentio recognoscendi supremum Dei dominium. Finis est vero intentio recognoscendi, sed ipsa tunc recognoscit, quod in Deo supremum dominium sit.

De quadruplici fine sacrificii. Num. 3.

Quomplex est finis sacrificii? Resp. quadruplex. Primus est, vt Deo summa laus, & honor deur. Secundus, ut gratias agantur pro beneficiis acceptis. Tertius, ut deur satisfactio pro peccatis commissis. Quartus, ut beneficia de novo obtineantur; seu impetratio alicuius beneficii: & ideo in veteri lege quatuor erant genera sacrificiorum.

D. T. 1. 1. q. 102. ar. 3. ad 8. q. 10

Quare sacrificium tot fines habet? Resp. quia finis sacrificii est dare Deo dignum, & debitum cultum: cum autem in Deo quatuor sint supremitates, singulis proprium cultum exhibere conveniens erat.

Ex D. T. 1. 2. q. 102. ar. 3. Ex 1. p. D. T. ex D. T. ib. d.

Quæ sunt istæ supremitates Dei? Resp. Deus à Theologis consideratur primò ad intra, id est, in seipso, absque eo quod referat illum ad creaturas, & sic consideratur esse summum bonum, ab æterno vitam beatissimam habens in semetipso: & hac ratione summus honor & laus illi debetur. 2. consideratur ad extra, id est, in ordine ad creaturas, & sic Deo tres supremitates assignant: prima est, quod sit primum principium totius mundi, id est, fons primus, & pærennis omnium rerum, honorum, & beneficiorum, & hac ratione debetur illi gratiarum actio pro beneficiis acceptis postea consideratur illum summum omnium gubernatorem, à quo leges, & præcepta decantant universis: contra quæ præcepta quia homines peccant, ideo cultus satisfactorius iure optimo illi debetur pro peccatis commissis. Demum alia supremitas est in Deo, quod sic vitimus finis omnium, i. illud bonum in quo omnes beatificantur, seu æternum beneficium felicitatis obtinent, & sic convenit cultus impetrationis tanti & tam maximi beneficii: recte ergo quatuor fines dicti sunt constituti.

De forma sacrificii. Num. 4.

In quo consistit forma sacrificii? Respond. forma sacrificii potest considerari tum in generali, tum in particulari.

Quomodo in generali? Resp. forma generalis dicitur, ut dictum est in definitione: primò oblationem: secundò maxiam sui humiliationem: tertio, intentionem recognoscendi, vel omnes, vel aliquas supremitates Dei, ut de hæc dictum est.

C. R. de sa.
Ord. n. 25.

2. 2. 9. 85.

n. 1 C. R. de

sa. Ord. n. 3

C. 23. D. T.

1. 1. 9. 102.

art. 3. ad 8.

C. 10. C. R.

de sa. Ord.

num. 23.

Quænam est forma particularis? Resp. ex divisione, seu distinctione Sacrificij, formæ particulatæ manifestæ sunt.

Sacrificium igitur aliud est internum, & privatum, id est, oblatum à persona privata, & modo privato, id est, in Altari cordis sui. Aliud est publicum, & externum, id est, oblatum à persona publica, & modo publico: hoc propriè est Sacrificium.

Sacrificium tum publicum, tum privatum, tum internum, tum externum, aliud est à lege naturæ, aliud à lege scriptæ, aliud à lege Evangelicæ, & differunt inter se.

Amplius, Sacrificium cuiuscunque legis, aliud est laudis, aliud gratiarum actionis: aliud satisfactorium, aliud impetratorium, & ex his potest patere forma propria Sacrificiorum.

In lege nova dantur Sacrificia privata? Resp. dantur tam interna, quàm externa.

De materia Sacrificiorum. Num. 5.

2. 2. 9. 85.

art. 1.

Quænam est materia Sacrificiorum? Resp. quod ad Sacrificium publicum in lege nova est vna tantum materia, nempe corpus, & sanguis Christi sub speciebus panis & vini. In lege autem naturæ, vel scriptæ, varietes erant materia hujus Sacrificij publici, de quibus modo dicendum non est. In Sacrificio autem privato legis

2. 2. 9. 85.

art. 3. C.

R. de Or. n.

23. 2. 2. 9.

85. art. 3.

ad 2.

novæ D. T. ait, quod materiz possunt esse omnes actus virtutum, quia omnes possunt offerri Deo, & ordinari ad recognoscendum summum dominium ipsius. In speciali autem ait, quod tale Sacrificium potest habere materiam actus virtutum, qui sunt: primò circa animam, veluti oratio, devotio, & fidei, spei, & charitatis actiones, & similia: secundò actus virtutum circa corpus, veluti jejunium, continentia, mortificatio, & afflictio corporis: tertio actus virtutum circa bona externa, formam, & facultatem, veluti pati contumelias propter honorem Dei, remittere injurias, ut gratum fiat illi, & hoc quoad famam. Quoad fortunas verò facere elemosynam, vel despiciere facultates, & amplecti pauperem propter honorem Dei. Et horum ratio est, quia cum Deus sit primum principium, summus gubernator, & vltimus finis hominis, & omnium, quæ in illo sunt: merito tum ipse homo, tum omnia, quæ in illo ad cultum Dei iustissimè ordiantur, ideo apta materia sunt Sacrificij privati.

De efficiente Sacrificij. Num. 6.

C. R. de or.

Quod est efficiens sacrificij? Respond. quantum ad n. 8. C. 23. institutionem sunt leges: Lex enim naturæ, & scri- & 24. pta, & Evangelica sacrificium præceperunt. Quod D. T. 2. 1. verò ad actus offendendi efficiens est, vel persona pri- & 25. art. 1. vata, vel publica, sicut sacrificium est publicum, vel privatum.

De quatuor causis Sacrificij Missæ. Cap. III.

Debenne considerari quatuor causas Sacrificij Missæ Resp. debent, quia sine tali consideratione plena cognitio illius haberi non potest.

De Materia Sacrificij. Num. 2.

Quid appellatur materia in hoc Sacrificio? Resp. illud quod offertur.

Quid offertur in Missa? Resp. Corpus, & Sanguis Christi sub speciebus panis, & vini.

Est apta materia: n. Aptissima, primò quia supra omnia & 22. 1. 1. in infinitum gratissima est Deo: secundò infinitum honorem Deo potest asserere, & ideo dignum illo: tertio, quia est aptissima ad omnes fines Sacrificij efficiendos, nempe ut det gloriam Deo, ut gratias agat de beneficiis acceptis, ut satisfaciat pro peccatis, ut impetret beneficia: Christus enim in Cruce meruit, satisfecit, placuit, impetravit, &c. pro mundo.

De forma Missæ. Num. 3.

Missæ estne Sacrificium? Resp. Conc. Tr. determinat *ibidem*. de fide, quod in Missa offertur Deo verum, & proprium Sacrificium.

Quænam est forma hujus Sacrificij? Resp. forma Sacrificij C. T. 2. Missæ dicit hæc quatuor: primò, Oblationem Deo. Corpus ca. 1. C. 2. enim, & Sanguis Christi Deo Partii offertur: secundò man- & 2. D. T. 1. ximam Christi humilitionem; exinanivit enim & homi- 2. 98. 102. liavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, &c. C. 2. 1. 2. tertio, est representativum passionis Christi, id est Sacrifi- 25. cij illius crucienti: quatuor ex parte Christi, & Ecclesiæ, & Sacerdotis, id est intentio recognoscendi quatuor supremacitates Dei, nempe quod sit Deus, quod primum principium, quod summus gubernator, quod vltimus finis omnium; & hoc perfecte vltimo modo, summa enim majest. recognoscitur per summam humilitionem, & summum dominium per summam subjectionem: occidi autem, de

frui, & consummari per obedientiam, est summa subiectio, & idem facere in honorem est summa humiliatio, Ideo forma sacrificij Missæ perfectissima ratione est instituta.

De efficiente sacrificij Missæ, eiusque institutione.

Num. 4.

Seff. 22. c. 1. & 2. **Q**uis est author hujus sacrificij? Resp. Christus duplici ratione: primo, quia instituit illud: secundò, quia ipsemet offert illud per manus Sacerdotis.

Seff. 1. c. 1. Christus estne summus Sacerdos? Resp. ait Conc. est *Psal. 110.* secundum ordinem Melchisedech.

Ibidem. Quis constituit illum? Resp. ait Conc. factum esse Deo *seff. 22. c. 1.* Patre misericordiarum ita ordinare.

Ex seff. 22. c. 1. & 2. Quando Christus instituit hoc sacrificium? Resp. ait Concil. instituit, & obtulit in vltima Cena.

Nonne Christus obtulit hoc sacrificium in Passione? Resp. ex Conc. videtur sic distinguendum, Christus in Passione obtulit sacrificium crucientem, in Cena verò instituit, & obtulit sacrificium incruentum, sed representativum crucientis.

Seff. 22. c. 1. Instituitne tum Apostolos, & successores Sacerdotes? Resp. instituit, quando dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*: & ita, ait Concil. Catholica Ecclesia semper intellexit, & docuit.

ad Hebr. 5. Ecclesia offertne hoc sacrificium? Resp. offert, sed per ministerium Sacerdotis.

Ex Can. Missæ. Fideles, & præcipue altantes, vel inducentes Sacerdotes ad offerendum, offerunt? Respond. offerunt eadem ratione per ministerium Sacerdotis.

C. R. n. 77. Sacerdos offertne hoc sacrificium? Resp. offert, sed in persona Christi.

Seff. 22. c. 1. Hoc sacrificium potest inquinari maleicia, aut indignitate offerentium? Resp. ait Conc. non potest.

De fine, effectu, efficacia, & virtute sacrificij Missæ.

Num. 5.

Seff. 22. c. 1. & 2. & C. R. num. 37. & 39. 80. **Q**uis est finis sacrificij Missæ? Resp. primò, & principaliter finis hujus sacrificij est Deus, & gloria illius, cui etiam soli, & nulli alio offerri potest: secundò honor, & memoria Sanctorum, quædam secundaria, & minoris principaliter ratione sunt finis Missæ: non quidem, quod

possit offerri Sanctis, sed quia in honorem, & memoriam illorum liceat missam celebrare: tertio, vtilitas hominum viatorum: quarto, vtilitas eorum qui in purgatorio deiventur.

Ex dist. c. 2. Quid intendit facere hoc sacrificium in ordine ad Deum? Resp. dare illi quadruplicem maximam honorem: primum laudis: secundum gratiarum actionis: tertium satisfactoris: quartum imperatoris, quod est recognoscere quatuor Dei suprematas jam dictas.

Quid intendit facere hoc sacrificium in ordine ad Sanctos? Resp. dare illis honorem, celebrando memoriam illorum in hoc sacrificio.

Seff. 22. c. 1. & 2. Ibidem. Quomodo fit memoria illorum? Resp. primò, fit memoria de victoriis Sanctorum: secundò, gratie Deo aguntur quod illos victores in terris adjuverit, in caelis coronaverit: tertio Ecclesia gaudet de beatus, & felicitate illorum: quarto eorum patrocinia implorat, *ut isti pro nobis intercedere dignentur in caelis, quorum memoriam facimus in terris.*

Quem effectum facit sacrificium Missæ in homines viatores? Resp. sacrificium Missæ habet eandem virtutem, & vim, quam habet passio Christi: idem enim sacrificium *C. R. n. 73.* est. Efficacia hujus sacrificij consistit in hoc, quod juxta *79. & 80.* dispositionem, & capacitatem hominum applicat illis fructum passionis Christi, id est meritum, & satisfactoriam illius. Et idem effectus sunt, multi, & præcipue sequentes.

Seff. 22. c. 1. & 2. Ibid. c. 4. & 5. Seff. 22. c. 2. Ibidem. Ibidem. 3. Primò, repræsentat fidelibus passionem Christi, & tunc illius.

Secundò, per ritus, ac ceremonias elevat fidei mentes in contemplationem divinatorum mysteriorum.

Tertio, quantum est ex parte viatoris, applicat virtutem, meritum, & fructum passionis Christi.

Quarto, confert donum penitentiae, & alia infinita dona illi, qui se non in dignos reddunt.

Quinto, remittit etiam ingenia crimina his, quos illorum poenitet.

Sextò, datur facultas satisfaciendi Deo pro peccatis, illique debitum cultum exhibendi.

Septimò datur potestas merendi vitam æternam.

Octavo conceditur facultas gratias agendi, & impetrandi beneficia, aliaque multa.

Nono manet contra peccata, & tentationes.

Decimo per hoc Sacrificium inter Deum, & homines fit negotiatio, quia Deus, & homo invicem dant, & accipiunt.

Ses. 23. c. 2.
C. R. n. 79. Quem effectum habet Missa erga defunctos? Resp. dat illi solamen, & auxilium; per hoc enim Deo offeruntur satisfactiones pro ipsi, ut à penis Purgatorii liberentur.

De dignitate Sacrificii Missæ.

Num. 6.

Quanta est dignitas Sacrificii Missæ? Resp. infinita, primò ex parte materiz, quia res oblata habet infinitam dignitatem, cum sit hypostatice unita divinitati. Secundo, ex parte efficientis, quia offerens est Christus, qui est verus Deus, & homo. Tertio ex parte formæ, & sacrificii, quia in mundo nihil est dignius passione, & sanguine Christi: & Missa est illud idem sacrificium, quod Christus in Cruce obtulit. Quarto ex parte cause finalis, quia per hoc sacrificium Deo inhonitur honor, beatis infinita lætitia, vivis infinita utilitas, & defunctis vita æterna confertur: infinita ergo dignitas illius est, & hoc solum sacrificium continet eminenter omnia bona per tot sacrificia legis naturalis, & scriptæ significata; quia ut ait Concil. est illorum omnium consummatio atque perfectio.

Ses. 12. c. 2.
Num. 80. Aliqua Missa potest dici privata, & non communis omnibus fidelibus? Resp. ait Cat. non; sed omnes Missæ communes, censendæ sunt, ut quæ ad communem omnium fidelium utilitatem, & salutem pertinent.

De partibus Missæ. Caput II.

In quot partes dividitur Missa? Resp. D. Th. dividit in sex partes. Prima, dicitur Præparatio. Secunda, Instructio: tertia, Oblatio: quarta, Consecratio: quinta, Communio: sexta, Gratiarum actio.

De præparatione. Num. 1.

3. p. 4. 83.
art. 1. **Q**uæ pars dicitur Præparatio? Resp. ab introitu vsque ad Epistolam.

D. T. ibid. Confessio est pars Missæ? Resp. D. Th. non ponit partem Missæ, sed est præparatio remota ad Missam. Intendit enim tollere peccata à Sacerdote, & à populo, tanquam impe-

dimenta. Idèd fit confessio antequam ad Altare accedatur: removere autem peccata non est præparatio nisi remota. Idèd recitè D. Th. incipit Missam non à Confessione, sed ab Introitu, quem incipit Sacerdos stans ad Altare. *Ibidem.*

Quomodo fit ista præparatio? Resp. primò in introitu per laudem divinum significatur, quod Missa est sacrificium laudis, & excitantur fideles ad devotionem erga Deum: secundo dicitur *Kyrie eleison*, ad representandam humanam miseriam, ut fideles excitentur ad hoc sacrificium, per quod à SS. Trinitate obtinetur huic miseriz subsidium. Idèd dicitur ter pro persona Patris: & *Christe*, ter pro persona Filii: & ter pro persona Spiritus sancti. Dicitur autem ter duplici de causa: primò ad significandam triplicem miseriam, ignorantiz, culpæ, & peccati: secundo ad innuendum, quod omnes tres personæ sunt in se invicem, una in alia: tertio fit commemoratio cælestis gloriæ, quæ per hoc sacrificium obtinetur post præsentem miseriam: idèd dicitur *Gloria in excelsis*, quod dicitur in festis, quia in illis commemoratur cælestis Gloria: omittitur autem in officiis luctuosis, quia faciunt commemorationem præsentis miseriz. 4. fit oratio à Sacerdote pro populo, ut digni habeantur tantis mysteriis. *Ibidem.*

Quare fit ista præparatio? Resp. quia sine præparatione non licet accedere ad tam divina mysteria. *Ibidem.*

De instructione. Num. 1.

Quæ pars dicitur instructio? Resp. Ab Epistola vsque ad Offertorium.

Quare præmittitur ista instructio? Resp. quia Missa est D. T. *ibid.* mysterium fidei, idèd antequam peragantur ista mysteria, populi in fide sunt instruendi.

Quomodo fit ista instructio? Resp. per Epistolam, quæ *Ibidem.* legitur per Lectores, & Subdiaconos, & continet doctrinam Prophetarum, & Apostolorum, inchoatur instructio & fit dispositio fidelium ad plenam instructionem. Post *Ibidem.* Epistolam cantatur Graduale à Choro, quod significat profectum vite spiritualis per gradus: & cantatur Alleluia, quod significat spiritualem exultationem: vel Tractus in officiis luctuosis, qui significat spiritualem gemitum, lætitia enim, & gemitus spiritualis consequuntur perceptam doctrinam. Post hoc legitur Evangelium à summis Ministris, *id est* Diaconis, per quod eradicat ple-

DOCTRINA SACRI
Conc. Trid. & Catech. Rom.

De Sacramento Eucharistia.

PARS TERTIA,

id est,

DE SACRIFICIO MISSÆ.

De necessitate, & utilitate huius doctrina.

Ess. 11. d.
c. 8. Ex d.
sess. can. 2.



DOCTRINA de sacrificio Missæ est utilis & necessaria? Respond. ita ad iudicavit Concil. Trid.

Quare est utilis? Resp. quia ex illa infiniti fructus & utilitates fidelibus proveniunt.

Quare est necessaria? Resp. sacrificium Missæ est necessarium: id eo eius doctrina est necessaria.

Ess. 22. c. 8.
& C. R.
dium, 68.

Quibus potissimum est necessaria? Resp. necessaria est omnibus fidelibus, quia omnibus beneficium huius sacrificii commune est; magis autem sacerdotibus, vel promotis vel promovendis: Parochis etiam, & Concionatoribus necessaria est, etiam ipsi debeant tractare hoc divinum mysterium, & etiam populos illud docere.

Concilium Trid. cupit istam doctrinam fidelibus explicari? Resp. non solum cupit, sed Patrochis imperat ut hoc præsentent.

Divisio tractationis.

Quid debet de hoc sacrificio tractari? Resp.

Primo, de nomine & definitione Missæ.

Secundo, de nomine & definitione Sacrificii.

Tertio, de materia, forma, efficiente, & sine Missæ.

Quarto, de partibus Missæ.

De Sacrificio Missæ.

Quinto de ritibus, ac caeremoniis illius.

Sexto, de cultu, & veneratione eiusdem.

Septimo, de defectibus circa Missam contingentibus.

De nomine, & definitione Missæ. Cap. 1.

Quid significat hoc nomen, Missa? Resp. ait D. Th. si. D. T. 3. p. 2. significat, v. l. rem missam nobis à Deo, id est, Christum 9. 82. ar. 4. qui est hostia à Deo pro nobis missa; vel significat rem ad 9. missam à populo ad Deum: populus enim in sacrificio Missæ per sacerdotem mittit ad Deum preces, & sacerdos idem facit per Angelum.

Quomodo definitur Missa? Resp. ex Conc. Trid. da. Sess. 22. c. 2. plex definitio colligi potest, quæ tamen non duæ, sed vna sunt, idemque significant. Et prima est hæc: Missa est illud idem sacrificium, quod à Christo in ara Crucis oblatum est, sola offerendi ratione diversum. Altera est, Missa est illud sacrificium corporis, & sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini, cum representatione passionis illius institutum, & oblatum ab ipso in honorem Dei, & salutem totius mundi.

Utraque definitio estne perfecta? Resp. est, quia plene exprimit quatuor causas Missæ.

Quomodo explicatur prima definitio? Resp. sic: Sacrificium Missæ habet eandem materiam, formam, finem & efficiens, quæ habuit sacrificium passionis Christi. Hoc etiam est esse idem cum illo: ita tamen ut sacrificium Missæ duobus differat à sacrificio oblatum in ipsamet reali passione Christi: differet enim primo, quia Christus in passione visibiliter est oblatum. In Missa autem ipse omnino idem offertur, sed invisibiliter, quia sub speciebus panis & vini latens est: secundo quia sacrificium passionis fuit eruentum, id est, cum reali sanguinis effusione, Missa autem est sacrificium incurrentum, id est, sine reali sanguinis effusione; cum tamen representativum sit illius realis sanguinis effusionis.

Quomodo potest explicari secunda definitio? Resp. sic, Ex sess. 22. dicta definitio continet quatuor causas sacrificii Missæ: c. 2. & 3. materialis quidem sunt corpus, & sanguis Christi velata sub speciebus panis, & vini: Formalis explicatur per illa duo verba: Sacrificium, & representatio passionis Christi; significatur enim quod sit verum sacrificium, sed incurrentum, & representativum passionis Christi. Illud vero

Ex C. Tr.
ibidem.
Sess. 23. c. 5.
& c. 6. &
7. C. R.
num. 81.

Suntne de necessitate sacrificii? Resp. non: sed de necessitate precepti, & est peccatum mortale omittere illas.

Potest dici quod aliquis ritus sit superfluous, & inanis? Resp. Conc. Trid. & Cat. determinat, nullum esse superfluum, & omnia circa Missam, & Canonem esse recta ratione instituta.

De necessitate cognoscendi ritus Missa.

Num. 2.

De Bapt.
7. 59. ibid.

Est necessarium cognoscere ritus Missæ, & illorum significationem? Resp. Cat. ait, quodam ratione est necessarium. Conc. Trid. sess. 22. cap. 5. & 8.

ibidem.
C. T. ubi
supra.

Quare est necessarium? Resp. quia non admodum magna erit vilitas, ait, caremoniarum, si earum significatio ignoretur. Ex C. T. ubi sup.

Sess. 22. c. 8.

Parochi debent mysteria hujus sacrificii, & caremoniarum declarari? Resp. ita est ex C. T.

De autoritate rituum, & caremoniarum Missa.

Num. 3.

Sess. 22. c. 8.
& 4.
Sess. 22.
proxim.

Quo tradite sunt caremonia, & ritus Missæ? Resp. C. Tr. ait quod Ecclesia illas instituit, sed ex Apostolica disciplina, & traditione.

Potest dici Spiritus sanctus author illarum? Resp. potest, quia Ecclesia in his, & in aliis à Spiritu sancto docetur, & regitur.

De fine Caremoniarum. Num. 4.

Sess. 22. c. 5.
Sess. 22. c. 1.
2. 5.

Vis est finis rituum, & caremoniarum? Resp. ex Conc. Trid. Cat. & D. Thom. colligitur quatuor esse fines.

Primus est: vt majestas tanti sacrificii commendaretur, & qua decet reverentia celebraretur.

Secundus est, vt passio Christi in hoc sacrificio representaretur, & quadam ratione ante oculos fidelium poneretur.

Tertius est, vt fructus, & effectus, qui per hoc sacrificium à passione in fideles derivantur, exprimerentur.

Quartus est, vt mentes fidelium per hæc signa visibilia

ad

ad rerum aliusimiarum, quæ in hoc sacrificio latent, intelligentiam excitarentur.

Conc. & Catech. ponunt hos quatuor fines? Resp. ponunt primum, & quartum, sed in quarto continentur secundus, & tertius.

C. T. ibid.
Sess. 22. c. 5.

De diviſione rituum, & caremoniarum. Num. 5.

Ad quot capita possunt reduci omnes ritus, & caremonia? Resp. ad tria, primum ad verba, secundum ad res, tertium ad actiones.

Quæ verba adhibentur ad ritus Missæ? Resp. illa de quibus dictum est in sex partibus Missæ.

ibidem.

Quæ res adhibentur? Resp. istæ & similes. Primum vestes: secundum loca: tertium tempus: quartum vasa, & lintamina: quintum thur: sextum lumina: septimum Minister, seu Clericus.

D. T. 1. p.

q. 83.

Quæ actiones adhibentur ad hos ritus? Resp. primum crucis signatio: secundum consecratio: tertium thurificatio: quartum populi salutatio: quintum ablutio manuum: sextum fractio hostiæ: septimum extensio, vel unio manuum: octavo humiliatio, vel elevatio corporis: nono delatio Missalis ab vno loco ad alium: decimo deosculatio Altaris, & similia.

De vestibus Sacerdotalibus. Num. 6.

Quot sunt vestes Sacerdotalis? Resp. sex, Cingulus, De his agit Manipulus, Alba, Amictus, Stola, Planeta.

D. T. 3. p.

Istæ vestes debent esse benedictæ? Resp. debent, ut in q. 40. art. 7 rub. Miss. de defect. Miss.

sup. D. T.

A quo? Resp. ab Episcopo, vel habente facultatem à Papa. Ibid.

ibidem.

ibidem.

Quid significant istæ vestes? Respond. Mystice significant aliquid passionis Christi: moraliter aliquam virtutem.

Quid significat Cingulus? Resp. Mystice funes, quibus ligatus fuit Christus: moraliter castitatem.

Quid significat Alba? Resp. Mystice vestem albam, qua Christus ab Herode fuit indutus: moraliter fidem & innocentiam.

ibidem.

Ibidem. Quid significat Amictus? Resp. Myſt. coronam ſpinea: Mor. contemplantionem, vel ſpem.

Ibidem. Quid Manipulus? Resp. Myſt. vincula Chriſti: Mor. fortitudinem ad labores perſecutendos.

Ibidem. Quid planeta? Resp. Myſt. veſtem rubeam, qua Chriſtus fuit indutus: Moraliter obedientiam legis, vel charitatem.

Ibidem. Quid Stola? Resp. Myſt. Crucem ſuper humeros Chriſti: Moraliter perſeverantiam, & meritum vite æternæ.

De Eccleſia & Altari. Num. 7.

3-p. 9. 3. art. 2. ad 5. Ibidem. **D**omus illa, quæ dicitur Eccleſia, quid ſignificat? Resp. Eccleſiam, ſeu populum fidelem: ideo etiam dicitur Eccleſia.

Ibidem. Debet eſſe conſecrata? Resp. Debet, & aliter non debet celebrari, niſi de conſenſu Episcopii.

Ibidem. Quid ſignificat iſta conſecratio? Resp. dno, primum eſt ſanctificatio, quam Eccleſia conſecuta eſt per paſſionem Chriſti, quam in hoc Sacrificio repræſentat: ſecundum ad ſignificandam ſanctitatem, quæ requiritur in illis, qui debent intereſſe huic Sacrificio, & recipere hoc ſacramentum.

Ibid. a. 13. Hæc conſecratio habet aliquem effectum? Resp. habet, quia reddit locum aptum divino ſacrificio, & excitat ad devotionem adſtantes.

Ibid. ad 2. Altare quid ſignificat? Resp. Chriſtum.

Ibidem. Debet eſſe conſecratum? Resp. debet, & aliter non poteſt in illo celebrari.

Quid ſignificat hæc Conſecratio? Resp. ſanctitatem Chriſti.

De ſempore celebrandi hoc Sacrificio. Num. 8.

3-p. 9. 3. art. 2. ibid. **M**illa poteſt celebrari quotidie? Resp. poteſt.

Cur non ſoſicit celebrari ſingulis annis in die Venæri Sancto? Resp. paſſio Chriſti poteſt dupliciter conſiderari: uno modo, ſecundum hoc, quod in Chriſto capite fuit perfecta: & hoc in die Venæri ſancto perſicitur: alio modo ſecundum quod ab ipſa paſſione fructus in Eccleſiam derivatur, & ſic quotidie debet celebrari, quia quotidie Eccleſia tali fructu eget.

Ibid. ad 3. & 4. ib. ad 2. Qua hora debet celebrari? Resp. ab aurora viſque ad meridiem.

Quare in die Natalis celebrantur tres Miſſæ? Resp. ob triplicem Chriſti Nativitatem, prima eſt à Patre æterno, ſecunda eſt temporalis, per gratiam in animam juſti, tertia eſt temporalis & corporalis ex Virgine.

De Calice & Corporali. Num. 9.

Quid ſignificat Calix? Resp. Sepulchrum Chriſti. *3-p. 9. 3. art. 1. ibi 3. p. 9. 3. art. 3. ad 7. ib. & in diſt. rubr.*

Quid Patena? Resp. Lapidem ſuperpoſitum ſepulchro.

Quid corporale? Resp. Linteamina, quibus corpus Chriſti fuit involutum.

Debet eſſe facta? Resp. debent, ob reverentiam Sacramenti, quod peragitur in illis.

De Luminibus. Num. 10.

Quid ſignificant lumina? Resp. Divinitatem Chriſti. *Sec. 2. c. 5.*

Poteſt ſine cereis ignitis celebrari? Resp. non, quia ſic habetur ex traditione Apoſtolorum.

De Clerico. Num. 11.

Clericus eſt neceſſarius? Resp. Eſt, & ſine vno ſaltem præſenti non poteſt celebrari Miſſa: in ſolemni autem ſaltem duo aſtantes requiruntur.

Quid ſignificat Clericus? Resp. populum fidelem.

De Adſtantiis, quæ adhibentur ad ritum Miſſæ. Num. 12.

Singulæ actiones, quæ adhibentur ad ritum Miſſæ, habent ſuam ſignificationem? Resp. habent, quia in Miſſa nihil penitus eſt otioſum, vel ſupervacaneum.

Expedit ſingula explicare? Resp. expedit aliqua tangere, ex quibus reliqua intelligantur.

De populi ſalutatione. Num. 13.

Quoribus ſacerdos in Miſſa ſalutat populum? Resp. ſep- *3-p. 9. 3. art. 5. ad 6.*

tes ſalutat hæc voce: *Domine vobis cum;* & quinque vicibus vertit ſe ad populum, ad ſignificandum, quod hominibus in die Reſurrexerit, quoniam ſe manifeſtavit, duabus autem non vertit ſe, nempe ad Evangelium, & in præſentia.

Quare in his duabus non vertit ſe? Resp. quia ſic vellet invitare populum vt converteret ſe cum ad doctrinam Evangelii, tum ad laudem Dei, quæ præſentia continetur.

Quare ſepties ſalutat? Resp. ad deſignandum ſeipſiformem gratiam Spiritus ſancti, quæ per paſſionem Chriſti collata eſt. *Ex C. T. ibid.*

Ibidem. Quid significat deosculatio altaris, quæ fit ante Salutationem? Resp. Incarnationem, & descensum Christi ad nos.

De fractione Hostiæ. Num. 14.

Ibidem. Quid significat fractio Hostiæ? Resp. tria. Primum quidem divisionem Corporis Christi, quæ facta est in passione; secundò, distinctionem Corporis Christi mystici secundum diversos status: tertio distributionem gratiarum procedentium ex passione.

De delatione Missæ ab uno loco ad alium.

Num. 15.

Quid significat delatio Missalis ab uno cornu Altaris ad aliud ante Euangelium? Resp. transitum legis à Synagoga ad Ecclesiam.

Quid significat restitutio Missalis in pristinum locum in fine Missæ? Resp. significat quod in fine mundi lex Evangelica recipietur à populo Hebræo.

De extensione, & unione manuum Sacerdotis.

Num. 16.

4. p. 983. *Ibidem.* Quid significat extensio manuum Sacerdotis? Resp. ante consecrationem significat fructus passionis latè diffusos esse, post Consecrationem significat extensionem brachiorum Christi in cruce.

Ibidem. Quid significat unio, vel elevatio manuum? Resp. unio significat mentem in oratione debere uniri, & elevatio significat debere ad Deum levari.

Ibidem. Quid significat cum jungit manus, & se inclinat? Resp. humilitatem, & obedientiam Christi designat.

De Crucis signatione. Num. 17.

Ibidem. Quid vult in Missa fit Crucis signatio? Resp. D. T. affert duplicem causam. Prima est, quia ubicumque in Missa fit mentio de consecratione Eucharistiæ, & de acceptione hujus sacrificii & de fructu illius, fit Crucis signatio ad significandum, quod ista proveniunt ex virtute Crucis Christi. Alia est, quia tali Crucis signatione representatur passio Christi, & quia in ipsa passione multa gesta sunt, oportuit plures fieri Crucis signationes.

Quoties sunt istæ signationes Crucis? Resp. Novem vicibus sunt.

Ibidem. Prima vice fit super illa verba, *Hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia*; & hæc significat triplicem Christi

traditionem, à Deo, à Iuda, & à Iudæis.

Secunda fit super illa verba, *Benedictam, adscriptam, Ibidem. ratam*, & significat venditionem factam sacerdotibus, Scribis, & Phariseis; necnon pretium, id est triginta denarios.

Tertiâ post traditionem, & venditionem significatur *Ibidem.* præsignatio passionis, quam fecit Christus in Cæna bis, quando consecravit, per duas Cruces factas in Consecratione corporis & sanguinis, super illis verbis: *Benedixit, &c.*

Quartâ representantur quinque plagæ Christi per totam *Ibidem.* idem signationes Crucis, super illa verba: *Hostiam puram, &c.*

Quintâ representatur extensio corporis, & effusio sanguinis, & fructus passionis per trinam Crucis signationem, quæ fit super illis verbis, *Corpus, & Sanguinem, &c.*

Sextâ representatur triplex oratio, quam fecit in Cruce, una pro persecutoribus, cum dixit: *Pater, &c.* Alia pro liberatione à morte, cum dixit: *Deus, &c.* Tertia pro adeptione gloriæ, *Pater in manus, &c.* Per tres cruces factas super illa verba: *Sanctificam, vivificam, benedictio, &c.*

Septimâ representantur tres horæ, quibus pendit in *Ibidem.* Cruce, à Sexta usque ad Nonam, per tres cruces; super illa verba: *Per ipsum, cum ipso, in ipso.*

Octavâ representatur separatio animæ à corpore per duas cruces subsequentes intra Calicem factas.

Nonâ, representatur Refractio tertia die facta, per tres cruces, quæ sunt super illa verba: *Pax Domini, &c.* quia in Refractione Christus pacem dedit Apostolis.

De veneratione erga hoc Sacrificium.

Cap. VI.

Quænam venerationi debetur erga hoc sacrificium? Resp. duplex, alia publica, alia privata.

Quænam est publica? Resp. illa quam exhibent sacerdotes, & de qua dictum est.

Quænam est privata? Resp. duplex, alia interior, alia exterior.

De interiori veneratione. Num. 2.

Quæ requiruntur ad interiorem venerationem? Resp. quatuor actus, fidei, spæi, charitatis, & religionis. Quis est actus fidei? Resp. credere, & contemplari ea, quæ

in hoc Sacrificio, vel sunt, vel representantur.

Quis spei? Resp. gratias agere de beneficiis per hoc Sacrificium acceptis, & sperare quod in singulos dies majora per ipsum possunt obtineri: demum, quam maximam spem ponere in hoc sacrificio.

Quis charitatis? Resp. tristari, & dolere de offensis Deo factis, & gaudere de tanto, & tam digno cultu qui per hoc Sacrificium Deo exhibetur in laudem illius, & in satisfactionem peccatorum.

Quis Religionis? Resp. primò, assistere huic sacrificio cum devotione, attentione, & reverentia, necnon animi munditia, & puritate: secundò offerre Deo hoc ipsum Sacrificium, vel per seipsum, si est sacerdos, vel per sacerdotem, si non est; & hoc facere etiam pro aliis, sive vivis, sive defunctis.

Quare ad has quatuor virtutes reducitur veneratio hujus sacrificii? Resp. quia omnes Doctores asserunt, per has virtutes Deo, & dignum & perfectum cultum exhiberi, & nullam earum debere omitti.

De exteriori veneratione. Num. 3.

Seff. 22. in
dec. de
mis. &c.
Ibidem.

Quomodo veneratio exterior huic sacrificio exhibetur? Resp. tollendo defectus, & actus religionis afferenda in hoc Sacrificio.

Qui defectus debent tolli? Resp. Conc. Trid. enumerat tres: primus est, avaritia: secundus, irreverentia: tertius, superstitio.

Ibidem.

Qui defectus debent tolli circa avaritiam? Resp. ex parte sacerdotum, condiciones cuiusvis generis, mercedum pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur, necnon importunæ, & illiberales elemosynarum exactiones potius quam postulationes, & similia, quæ a simoniaca labe, vel à turpi quaestu non longè absunt. Ex parte vero populi indebita, & nimia parcitas in suppeditando ea quæ ad dignam Missæ, & divini cultus celebrationem sunt necessaria.

Ibidem.

Qui defectus exteriores debent tolli circa irreverentiam? Resp. primò quoad personas, nemo qui sit publicè, & notoriè criminolus, debet permitti vel celebrare, vel facris interesse: Vagis, & ignotis sacerdotibus non debet permitti ut possint celebrare. Secundò quoad loca, tan-

tum in locis ab Episcopo designatis celebrandum est, Tertio, quoad cantus, debent amoveri omnes cantus, qui aliquod læcium, vel impurum continent. Quarto, quoad decentiam abstinentiam debent adverti, ut decerent compositio corporis habitu adsint, ita ut declarent, se devoto cordis affectu, & non solo corpore adesse. Quintò quoad actiones: omnes seculares actiones, vana, atque adeo profana colloquia, decambulationes, strepitus, & clamores arcere debent.

Qui defectus quoad superstitionem tollendi sunt? Ibidem. Primò hoc sacrificium non debet celebrari aliis, quam C.T. Ibid. debitis horis. Secundò, ritus, ceremoniæ & preces, quæ in Missarum celebratione ab Ecclesia non sunt probatæ, vel frequenti, & laudabili usu receptæ, debent tolli. Tertio, numerus superstitiosus Missarum, vel candelarum amovendus est. Superstitiosus autem erit si illo numero vis aliqua, & efficacia tribuatur contra Ecclesiæ consuetudinem.

Qui actus virtutum pro veneratione hujus sacrificii debent adhiberi? Resp. tres precipuè: primò liberalitatis, subministrando necessaria ad decentiam istius cultus: secundò reverentiæ, tam quoad munditiam, & decentiam vestium, quam quoad habitum, & actionem, & compositionem corporis, sive respectu sacerdotis, sive abstinentiam: quod idem de loco, & aliis dici debet: tertio ritus, & ceremoniæ, & preces, prout Ecclesia statuit, sunt à Sacerdotibus observandæ, & à populis contemplandæ, & meditandæ: atque hæc & similia ad cultum hujus Sacrificii pertinere videntur.

De intentione habenda in oblatione hujus Sacrificii. Num. 4.

Seff. 22. c. 12
& 2. & 3.

Offerentes, vel astantes, vel qui faciunt, ut hoc sacrificium offeratur, quam intentionem possunt, & 2. & 3. debent habere? Resp. Talem.

Primò erga Deum: offerendi illi soli hoc sacrificium, & per ipsum exhibendi illi summum, & divinum cultum: satisfaciendi etiam illi pro peccatis; primò suis, deinde suorum, & omnium fidelium: gratias agendi pro beneficiis sibi, suis, omnibusque fidelibus collatis: impetrandi beneficia futura sibi, suis, & omnibus.

80. f. 22. c. 3. Secundò erga Sanctos, & Angelos; exhibendi illis per hoc Sacrificium magnam iocunditiam, faciendi memoriam pugne, & victoriæ & triumphi, vel coronæ illorum; & per hoc exhibendi illis dignum honorem, & Deo de illis gratias agendi, demùm impetrandi, & obtinendi illorum patrocinium, & preces apud Deum.

C. R. n. 78. Terriò, erga ipsiùm, parentes, amicos, benefactores, 79. & 80. omnes fideles, tam vivos, quàm defunctos, obtinendi fructus & effectus hujus Sacrificii, qui antea dicti sunt.

Hanc autem intentionem debere haberi, ex his, quæ de fine hujus Sacrificii dicta sunt, manifestum esse potest. Cùm enim omnis intentio ad finem referatur, ex qualitate finis, conditionem quoque intentionis sumi debere dubium non est.

De defectibus circa Missam contingentibus.

Cap. VII.

Ex Rubr.
Miss.

Quæ defectus circa Missam contingere possunt? Resp. alii defectus sunt circa ea, quæ sunt de necessitate Sacramenti, seu Sacrificij; & istis existentibus non conficitur Sacramentum. Alii sunt circa ea, quæ sunt tantùm de necessitate præcepti: & cùm isti contingunt, conficitur Sacramentum, sed peccatum vel scandalum potest adesse.

Miss. in
Rubr.

Ad quot capita possunt reduci omnes defectus? Resp. ad quinque, ut habetur in Missali: in primo ponitur defectus circa materiam. In secundo circa formam. In tertio circa efficiens, seu Ministerium. In quarto circa finem. In quinto circa ipsiùm Ministerium, seu celebrationem.

Ibidem.

Qui defectus contingunt circa materiam? Resp. primò si panis non sit triticeus, vel sit, sed corruptus, non conficitur; si tantùm cœperit corrumpi, vel non sit azymus, conficitur, sed peccatur. Si vinum non sit ex vite, vel sit penitus acetum, vel penitus putridum, vel sit ex uvis acerbis & non maturis expressum, vel sit admixtum tantùm aquæ, ut vinum sit corruptum, non conficitur. Si vinum cœperit acere, vel corrumpi, vel fuerit aliquantulum acre, vel mustum tunc de uvis expressum, vel non fuerit admixta aqua, vel sit admixta aqua non naturalis, conficitur Sacramentum, sed peccatur.

Ibidem.

Qui defectus contingunt circa formam? Resp. si qui integrè non proferret verba consecrationis, vel ita mutare,

verba, ut etiam sensus mutatus sit, non conficitur: si autem mutaret verba tantùm, & non sensum, conficeret; sed gravissimè peccaret.

Quid defectus contingunt ex parte finis? Resp. si minister non habeat intentionem saltem virtuales faciendi quod facit Ecclesia, non conficit, quia deest intentio necessaria respectu finis.

Qui defectus contingunt ex parte Ministri? 1. primò *Ibidem.* si quis non sacerdos celebret, non conficitur: secundo, si sacerdos habeat defectum in animo, nempe quod sit impensus, excommunicatus, degradatus, irregularis, vel sit in peccato mortali, & sine confessione, habens copiam confessoris extra casum necessitatis, vel sine contritione in tali casu celebret, conficit, sed peccat. Terriò, si habeat defectum in corpore, veluti si non sit jejunus, vel in nocte contigit illi pollutio occasione à peccato mortali, conficit, sed in primo casu mortaliter peccat, in secundo debet abstinere.

Qui defectus contingunt circa ministerium? 1. primò si celebratur in loco non sacro, vel non deputato ab Episcopo, nec in altari consecrato, & tribus mappis cooperto; secundo, si non adsint luminaria, vel non sit tempus debitum celebrandi ab aurora usque ad meridiem; terriò si minister non dixit saltem Matutinum cum Laudibus; quarto, si deest aliqua vestis Sacerdotalis, ut stola, vel manipulus, vel istæ vestes & mappæ non sint benedictæ ab Episcopo, vel habente auctoritatem; vel non adsit clericus, etiamsi adsit mulier: si non sit calix cum patena, si corporalia non sint munda, & non sint ab Episcopo, vel habente auctoritatem benedicta. Si celebratur capite cooperto, si non adsit Missale, etiamsi sacerdos memoriter sciat Missam. Et isti sunt defectus circa Missam. Quos latius videre sciet in Rubr. Missalis; ubi etiam dantur remedia quibus, quando contingunt, providentur. Et hæc de Eucharestia dicta sunt.